

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

ERSTATNING VED KLIMABETINGA SKADE

18.07.2018

2017

Drukning
Foto: Nono Dimby

2018

Tørkekrisen: Ber kommunene stille arealer til disposisjon til bøndene

Norske kommuner eier store landområder som per nå ligger brakk. Nå vil Frp-politikker i Stavanger, Leif Arne Mol Nilsen, ha kommunene med på en nasjonal dugnad.

Silje S. Barvik
Journalist
Thomas Ystrem
Fotograf
Syed Ali Shahbaz Akhtar
Journalist
Publisert 12. juli kl. 21:14

Bønder vil ha regelendringer i ekstremtørken

Norge er inne i sin verste i sommertørke på 71 år. Småbrukarlaget ber regjeringen lempe på regelverket for bønder rammet av avlingsavvik

Kilde: NTB
Publisert 4. juli kl. 17:22
Oppdatert 4. juli kl. 17:32

Tørken i landbruket: Krever at regjeringen åpner pengesekken

Fylkeslag i Norsk Bonde- og Småbrukarlag krever at regjeringen dekker førtransport for bøndene. – Det er bare en signatur unna, sier fylkesleder Marius Røer Andresen.

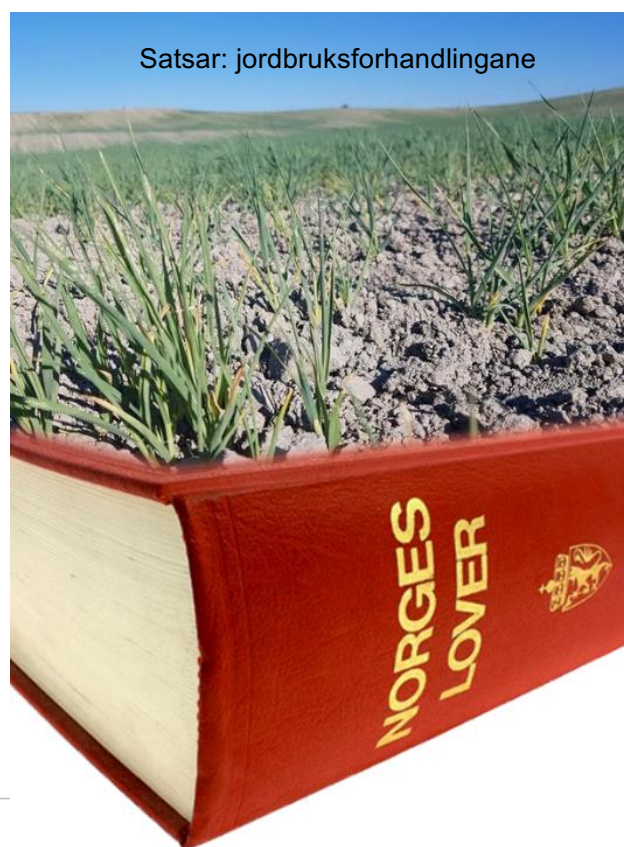
MANOEUVRE: I dører av Sørlandet er det enorm fremgang. Norsk Bonde- og Småbrukarlag krever nå at regjeringen gir bøndene transportstøtte til å dekke kostnader ved innlegg av fôr til inn- og utland. Kjøp om transportstøtte innlegge i en liste på 24 punkter som skal presenteres for landbruksdepartementet i samarbeid med Norges Bondelag. FOTO: LARS-PETTER KALKREBERG / NTB

Hommersåk Rogaland, 9 moh.									
Tor 19.7	Fre 20.7	Lør 21.7	Søn 22.7	Man 23.7	Tir 24.7	Ons 25.7	Tor 26		
8° 19°	12° 20°	13° 17°	13° 18°	13° 19°	13° 22°	14° 22°	13°		
0 mm 5-10 m/s	0 mm 3-7 m/s	25 mm 4-7 m/s	02 mm 3-6 m/s	02 mm 4-8 m/s	0 mm 3-6 m/s	0 mm 3-7 m/s	0 mm 4		

Dagens regelverk

- 2012
Forskrift om erstatning ved klimabetingede skader i plante- og honningproduksjon (Endringer i 2016)
 - 2015
Forskrift om satser for og beregning av erstatning ved klimabetingede skader i plante- og honningproduksjon
 - 2016
Rundskriv om erstatning ved klimabetingede skader i plante- og honningproduksjon - Rundskriv 2016 – 29
 - 2018
LMD – særlige presisering for handtering av søknadar korn og grovfôr
-

Hovudprinsipp

- Ikkje ein inntektsgaranti!!
- Kompensere **noko** av tapet
- Berettiga søkjarar
 - alle som har rett på produksjonstilskot
 - kan dokumentere avlingssvikt grunna klima
- Skade over 30 % kan erstattast (eigenandel)
- Berekna erstatning:
kr 5 000 til maks. kr 750 000

LITE GRAS: Bonde i Gjesdal, Ola Andreas Byrkjedal viser hvor høgt graset skulle ha vært på teigen.
Foto: Odd Rune Kyllingstad / NRK

Meld fra til kommunen (nå)

- ... at du kjem til å senda inn søknad om erstatning
- Viss ferie i kommunen, send e-post til postmottak!

Tørkekrisen: Bruker 70-tallsutstyr for å vanne jordene

Bønder fortviler over det tørre været. Nå tørker bonden Ola Andreas Byrkjedal støvet av gammelt og tungvint utstyr for å redde avlingene.

Ola Andreas Byrkjedal med vannpumpa fra 70-tallet.
FOTO: ODD RUNE KYLLINGSTAD / NRK

Hilde Torgersen
Journalist

Syed Ali Shahbaz Akhtar
Journalist

Publisert 5. juli kl. 20:51
Oppdatert 6. juli kl. 20:08

«Kommunen, ikkje kontroll etter innmeldt skade»?

**2018: Rogaland, del av tørkeramma område.
Må difor ikkje kontrollere areala men
skal vere med på oppmåling av
fôrlager.**

Erstatning grovfôr og husdyr

Fastsett normavling for området (forskrift)

Dokumentasjon på årets avling

- Oppmåling grovfôrlager med kommunen. Skille hausta i 2018 og evt. rest frå 2017
- Foropptak ved beiting på fulldyrka og overfl.dyrka eng
- Beitelogg (kjekt å ha)

Utan dokumentasjon blir avlinga rekna som del av årets avling

Foto: Odd Rune Kyllingstad / NRK

Kommunar	Normavling Fem/daa	
	Fulldyrka	Overfl.dyrka
Sandnes, Stavanger, Sola, Hå, Klepp, Time, Randaberg, Finnøy og Rennesøy	700	560
Eigersund, Haugesund, Kvitsøy, Bokn, Tysvær, Karmøy, Utsira og Vindafjord	580	460
Lund, Bjerkreim, Gjesdal, Sokndal, Forsand, Strand, Hjelmeland, Suldal og Sauda	540	430

Årets avling – fôropptak engareal og slått

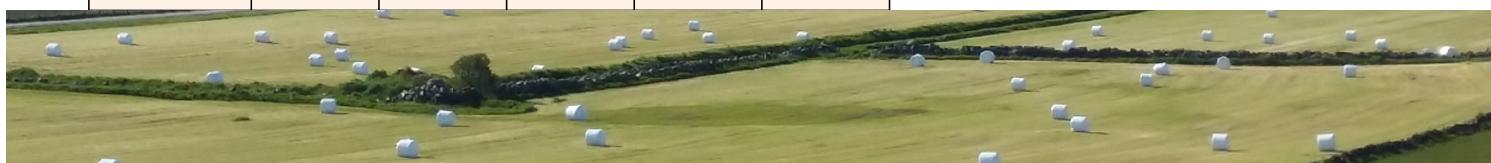
Beitelogg?					
Tidsrom (dagar/veke)	Null- beiting	Full- dyrka	Overflate- dyrka	Innmarks- beite	Utmarks- beite

Fôrlager

- Avling i 2018
- Evt. overlagra fôr 2017

Rundballer

- Antall
- 750 kg er rettleiande
gjennomsnittsvekt

Erstatning der avlinga blir **seld**

Gjennomsnittsavling for 5 av dei siste 6 åra
(ta ut 2017 ???)

Dokumentasjon på gjennomsnittsavling

- hovudbok med naudsynt underbilag
(utskrift rekneskap, oppgåver/faktura frå
varemottakar/omsettingsledd)
- Dokumentasjon av skadeårets avling...
ettersendast snarast råd etter søknadsfristen

Nok dokumentasjon = raskare sakshandsaming

Korn 2018

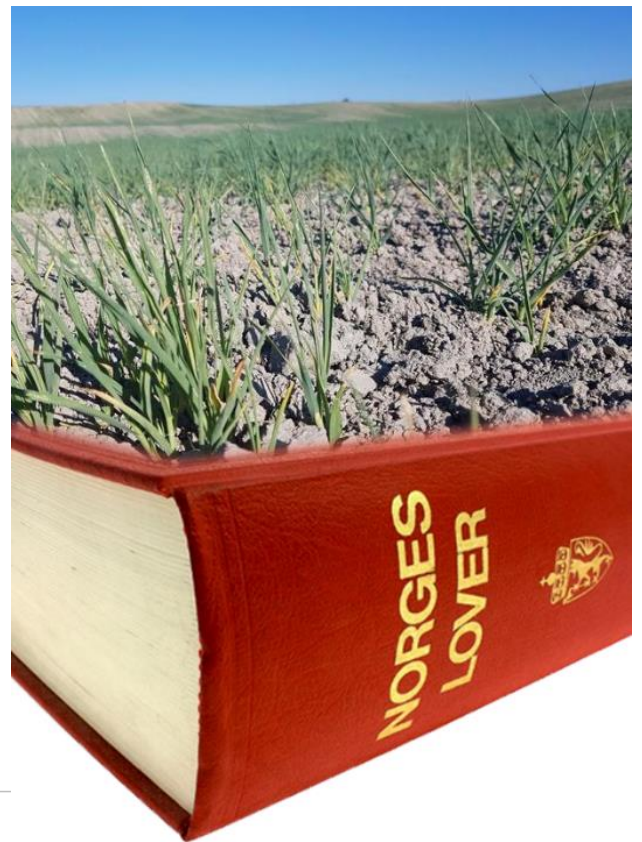
Erstatning som for korn

- Fôrhauste umodent korn på delar eller heile åkeren, + ev. såing av anna vekst
- Treske mogent korn

Ref: Ldir sitt rundskriv 2018-24 den 12. juli

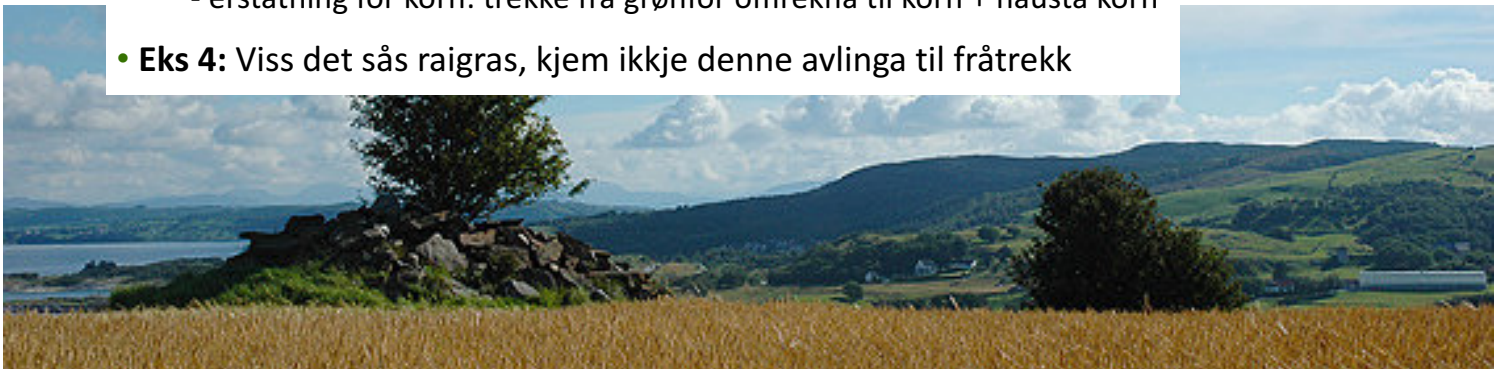
Arealtilskot 2018

- arealtilskot (PT) til korn ved ensilering av kornavlinga ved såing av ny kultur
- Viss fleire har nytta same arealet i 2018, rettvis søkjar: føretaket som nytta arealet **1. aug.**

Eksemplar på presisering av regelverk

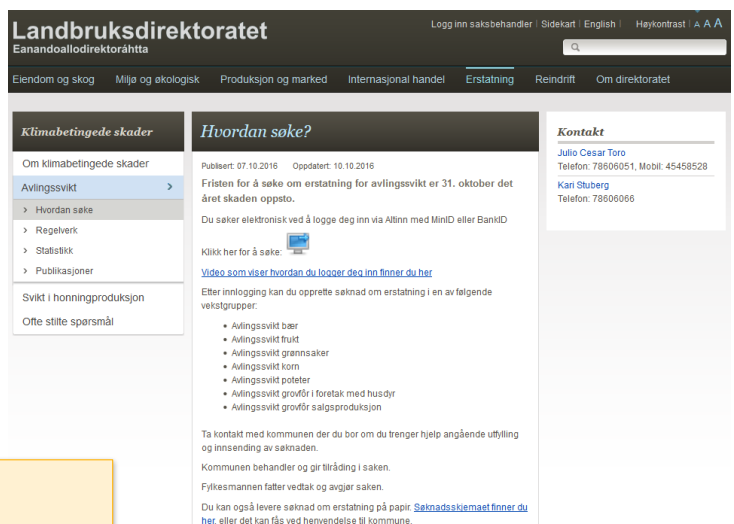
- **Eks 1:** Slå alt kornet til grønfôr:
 - erstatning for korn og årets avling av grønfôr trekkjast frå
- **Eks 2:** Heile kornavlinga tapt og haustast ikkje grønfôr:
 - erstatning for korn
- **Eks 3:** Noko av kornareal slås til grønfôr og resten blir treska:
 - erstatning for korn: trekke frå grønfôr omrekna til korn + hausta korn
- **Eks 4:** Viss det sås raigras, kjem ikkje denne avlinga til fråtrekk

Frist søknad avlingsskade: 31. oktober i skadeåret

- Elektronisk søknad via internett og Altinn gir eit søknadsnummer.
- Mange opplysningar er allereie utfylt og søknaden sendes til riktig instans.
- Søkjar kan hente fram søknaden (søknadsnummer) og følgje vidare sakshandsaming

**Legg ved dokumentasjonen du har!
Ettersend resten.**

The screenshot shows the website of Landbruksdirektoratet (Norwegian Agricultural Directorate). The header includes the name 'Landbruksdirektoratet' and 'Eanandoallodirektoráttta' in Faroese. Navigation links include 'Eiendom og skog', 'Miljø og økologisk', 'Produksjon og marked', 'Internasjonal handel', 'Erstatning', 'Reindrift', and 'Om direktoratet'. The 'Erstatning' (Compensation) section is active. On the left, a sidebar titled 'Klimabetingede skader' (Climate-related damages) lists 'Om klimabetingede skader', 'Avlingssvikt' (Crop failure), 'Hvordan søke' (How to apply), 'Regelverk' (Regulations), 'Statistikk' (Statistics), 'Publikasjoner' (Publications), 'Svikt i honningproduksjon' (Failure in honey production), and 'Ofte stilte spørsmål' (Frequently asked questions). The main content area is titled 'Hvordan søke?' (How to apply) and contains information about the deadline for crop failure compensation, which is October 31st. It provides instructions on how to apply electronically via Altinn using MiniID or BankID. A video link is provided for more information. Below, it lists the types of crop failure: 'Avlingssvikt bær' (Berry crop failure), 'Avlingssvikt frukt' (Fruit crop failure), 'Avlingssvikt grønnsaker' (Vegetable crop failure), 'Avlingssvikt korn' (Grain crop failure), 'Avlingssvikt poteter' (Potato crop failure), 'Avlingssvikt grovfrø i foretak med husdyr' (Coarse seed crop failure in enterprises with livestock), and 'Avlingssvikt grovfrø salgproduksjon' (Coarse seed crop failure for sale production). It also mentions that users should contact their municipality for assistance with the application and that they can also apply on paper. A contact section on the right lists 'Julio Cesar Toro' and 'Kari Stenberg' with their phone numbers.

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

Oppsummering

- Meld skade via e-post til postmottak i kommunen nå
- Søk innan fristen 31. oktober
- Raskare sakshandsaming ved innsendt rett dokumentasjon
- Dokumentasjon av skadeårets avling. Kan ettersendast etter søknadsfristen
- Høve til å søke forskot på inntil 50 % av antatt erstatning?

Dei med grovfôr og husdyr

- Dokumenter grovfôrlager (med kommunen)
 - Avling 2018 og evt. rest 2017
- For/beiteopptak på engareala
- Beitelogg (all inn- og utmark)

Dei med salsproduksjonar

- Dokumenter gj.sn.avling dei 6 siste åra
- Kan ta ut det dårlegaste året
- Hovudbok med naudsynt underbilag (t.d. utskrift frå rekneskap eller oppgåver / faktura frå varemottakar/omsettingsledd)
- Dokumentere skadeårsavling

Alt med måte

